

Azərbaycanın QURTULUŞ salnaməsi: Heydər Əliyevdən İlham Əliyevə

Əbədiyaşarlıq rəmzi

rəqəsi bir çox cəhətdən indi gənclərimizə nəyi və necə öyrətməyimizdən asılı olacaqdır" demisdilər və bu problemi dövlət qarşısında prioritet səviyyəsinə qaldırmışdır. Heydər Əliyev göstərişi ilə xalqımızın qızıl fondu adlandırıldığı ahlların, müharibə iştrakçılarının, şəhid ailələrinin, əlilliyi olan insanların və əhəlinin başqa həssas qruplarına aid insanların sosial problemlərinin həllinə və hüquqlarının təmin olunmasına yönəlməli ümummilli proqramlar üzrə müxtəlif tədbirlər həyata keçirilmişdir. Eyni zamanda xalqımızın, dövlətimizin qarşısında xüsusi xidmətləri olan insanlara, o cümlədən görkəmli elm, təhsil, mədəniyyət, incəsənət xadimlərinə onları şərəfləndirən yüksək adlar, mükafatlar verilib, ömürlük fərdi prezident təqaüdü təyin olunmuşdur.

Azərbaycanın geosiyasi vəziyyətini, uzunmüddətli erməni təcavüzünü nəzərə alaraq, ordu quruculuğuna, hərbi qulluqların peşakarlığının artırılmasına, sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına, bu istiqamətdə görülən tədbirlərə Heydər Əliyev böyük önəm verirdi. Qaçqınların və məcburi köçkünlərin problemlərini həll etmək üçün zaman xüsusi diqqət yetirirdi. Toraqların zəbt olunması, minlərlə soydaşımızın öz yurdlarından didərgin düşməsi bu problemlərin həll olunması zərurətini öndə çəkirdi.

Heydər Əliyev fərqləndirən güclü azərbaycançılıq məfkurəsi, vətəninə, xalqına olan məhəbbəti idi. "Mən fəxr edirəm ki, azərbaycanlıyam", "Azadlıq və istixlaliyyət hər bir xalqın milli sərəvirdir" sözləri ilə Ulu Öndər öz özlünlü Heydər Əliyev qoymuş qadın siyasətini çərçivəsində Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi yaradıldı, daha sonra zamanın tələbi ilə Ulu Öndər ifrat millətçilikdən bir o qədər uzaq idi və hesab edirdi ki, "dövlət, ölkə nə qədər çox xalq birləşdirsə, bir o qədər zəngin olur, çünki onların hər biri ümumdünya mədəniyyətinə və sivilizasiyasına öz töhfəsini verir". Bu amil Ulu Öndər Ulu Öndər qadın siyasətini çərçivəsində Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi yaradıldı, daha sonra zamanın tələbi ilə Ulu Öndər ifrat millətçilikdən bir o qədər uzaq idi və hesab edirdi ki, "dövlət, ölkə nə qədər çox xalq birləşdirsə, bir o qədər zəngin olur, çünki onların hər biri ümumdünya mədəniyyətinə və sivilizasiyasına öz töhfəsini verir". Bu amil Ulu Öndər Ulu Öndər qadın siyasətini çərçivəsində Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi yaradıldı, daha sonra zamanın tələbi ilə Ulu Öndər ifrat millətçilikdən bir o qədər uzaq idi və hesab edirdi ki, "dövlət, ölkə nə qədər çox xalq birləşdirsə, bir o qədər zəngin olur, çünki onların hər biri ümumdünya mədəniyyətinə və sivilizasiyasına öz töhfəsini verir".

Heydər Əliyev xalqımızın dili, milli və dini mənsubiyyəti, mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini, ailə dəyərlərini yüksək dəyərləndirirdi və onlara çox hörmətə, həssaslıqla yanaşırdı.

Erməni işğalçılarının zəbt etdikləri torpaqların azad olunması, uzun illər ağır məcburi köçkün həyatı sürmüş soydaşlarımızın öz ocaqlarına, yurduna qayıtması Heydər Əliyev ən çox narahət edən məsələlərdən idi. O zaman həllolunmaz kimi görünən bu ağır problemləri atamızın bir çox fərqli yüksək liderlik xüsusiyyətlərini özündə cəmlənmiş layiqli varisi İlham Əliyev həll etməyə nail oldu və həm Ulu Öndərə, həm də xalqa böyük qüvvədə olan Pekin platformasında öz təvsiyələrinin yer tapmasına nail olmuşdur.

Heydər Əliyevə laqeydlik hissi yad idi, hər bir işə, hər bir kəsə ürək yığınsı, səmimiyyət, məsuliyətlə yanaşırdı, xalqna bağlı insan idi. O, "uşaqlar bizim gələcəyi-mizdir" deyə hər bir uşağın qayğısına qalmaq vəzifəsinə məsələ kimi qarsıya qoymuşdu. Heydər Əliyev təvsiyəsi və dəstəyi ilə ilk dəfə olaraq iki uşaq 2001-ci ildə BMT-nin ilk və yeganə Uşaq Haqları üzrə Baş Assambleyasının xüsusi səsşiasında iştirak etmək üçün dövlət nümayəndə heyəti tərkibinə alındı. Bu uşaq- lar öz səsləri ilə erməni təcavüzündən, müharibədən çəkdikləri əzabları dünya ictimaiyyətinə çatdırması, vətənlərinin layiqli təmsil etməsi, beynəlxalq təşkilatların, BMT-nin, UNICEF-in böyük marağına, ölkəmizə xüsusi diqqətinə səbəb oldu.

Ölkənin inkişafında gənclərin rolunu vurğulayaraq yüksək dəyərləndirən, onların fəal vətəndaşlığı və vətənpərvərlik ruhunda yetişməsi üzrə strategiyaların yaradılması və öz iştirakı ilə keçirilməsi möhtəşəm formaları da bəzəyən Ulu Öndər "Comiyətin gələcək tə-

1993-cü ildə Ulu Öndər Heydər Əliyev xalqın təkidli tələbi ilə Bakıya, ikinci dəfə siyasi hakimiyyətdə qayıtdı. Dünya Bankının hesabatlarına görə, o zaman Azərbaycanda yoxsulluğun səviyyəsi 85 faizə çatmışdı, ölkəmizi dağıntılar, siyasi, iqtisadi, sosial, bir sözlə, hərətarəfli böhran bürümüşdü, kaos və əbədiyaşarlıq hökm sürürdü. Heydər Əliyev hakimiyyətdə belə bir çətin vəziyyətdə qayıtdı və ilk günlərdən hərətarəfli islahatların özlünlü qoydu.

Ümummilli Liderin insanların yaşamaq hüququnun təmin edilməsi yönündə verdiyi olduqca mühüm əhəmiyyətli qərarlarından biri 12 may 1994-cü il tarixdə Azərbaycanla Ermənistan arasında imzalanmış atəşkəsəndə öləndümlə bağlı rəza qərarıdır. Bu qətiyyətli addım beynəlxalq səviyədə əmin-amanlıq istəyinin, eyni zamanda ölkə vətəndaşlarının on müqəddəs olan yaşamaq hüququnun təmin edilməsinin bir təzahürü idi. Bu atəşkəs həm də dövlətimizin, iqtisadiyyatımızın, büdcəmizin, ordumuzun güclənməsi məqsədilə zaman uduşmaq baxımından böyük strateji əhəmiyyəti olan bir nailiyyət idi.

Heydər Əliyev böyük və məhərdətli strateq olaraq, uzaq perspektivə gərməklə bu qənaətdə gəldi ki, hərətarəfli, sistemli köklü islahatlara ehtiyac var. O, yaranmış vəziyyətdən çıxmaq üçün qarşısında duran məqsədləri və onlara apararı yolları aydın görürdü və müəyyən etdi ki, ən əvvəl iqtisadiyyatımızı inkişaf etdirməli, güclü ordu yaratmalıyıq. Ulu Öndər dərək edirdi ki, yalnız qüdrətli Azərbaycan yaranmış gərgin geosiyasi vəziyyətdə 200 ildən çox davam edən erməni təcavüzünün qarşısını ala bilər. Heydər Əliyevin fenomenliyi ondan ibarət idi ki, o, uzağı və dərinə aydın görürdü, məqsədləri dəqiq müəyyən edirdi və həmin məqsədlərə apararı ən səmərəli yolları tapa bilirdi.

Ulu Öndər "Əsrin müqaviləsi" adlandırılmış neft kontraktının bağlanmasını yaranmış dərin böhrandan çıxışı yolu hesab edirdi və bunun əhəmiyyətini qabaqcadan aydın görürdü. 1994-cü ildə qərarlaşdırılmış layihənin növbəti bəndlərlə problemlərin həllində, həmçinin beynəlxalq aləmdə tarixi əhəmiyyətə malik olmasına bu gün hər kəs şahidlik edir. Lakin o vaxt Heydər Əliyev bu tələbi təşəbbüsü təqdim edəndən, şübhə altına alınları var idi. Zaman isə bu təqdimlərin tamamilə əsaslı olduğunu, həmin neft müqaviləsinin dövlətimizi tamamilə yeni mərhələyə, inkişafa və tərəqqiyə doğru apardığını, beynəlxalq aləmdə nüfuzunun yüksəlməsinə səbəb olduğunu göstərdi.

Yeri gəlmişkən, 1999-cu ildə tarixi İstanbul Sammiti baş tutdu. O zaman qeyri-hökumət təşkilatının rəhbəri olsam da, mən də həmin sammitə dəvət edilmişdim. Burada ilk dəfə olaraq Heydər Əliyev bildirdi ki, Azərbaycan öz nəfətinin xarici bazarlara çıxarılması üçün təklif edilən və bəzi dövlətlərin marağında olan variant deyil, məhz Bakı-Tbilisi-Ceyhan marşrutunu seçir. Bu xəbər çoxu ilə qarşılandı.

Ulu Öndər türk dünyasına böyük dəstək verərək onun inkişafı üçün önəmli tədbirlər keçirdi. Neft müqaviləsinə inza atmaqla böyük ləpək yolunun bərpasını və ölkəmizin inkişafını təmin edərək, dünyanın diqqətini Azərbaycana yönəltməsinə nail oldu, Avropa İttifaqı və müxtəlif ölkələrin liderləri ilə dialoq və uzumüddətli strateji əməkdaşlıq planları quruldu.

Mənə bir neçə beynəlxalq konfransda Heydər Əliyev yaxından müşahidə etmək xoşbəxtliyi nəsib olmuşdur. Onlardan biri 1994-cü ildə Qahirədə BMT-nin keçirdiyi Əhali və İnkişaf üzrə global konfrans, digəri 1999-cu ildə keçirilən İstanbul Sammiti və başqaları idi. Adıçkilən hər iki tədbirdə Heydər Əliyev ən çox başqa ölkələrin prezidentləri tərəfindən ziyarət edilən dövlət başçısı olmuşdur. Yüksək nitq mədəniyyəti, natiliq istedadı, müxtəlif mövzulara çıxışlarında perspektiv problemləri məsələlər qaldırması və işqalandırması, həlli yollarını dərindən təhlil etməsi və təvsiyələr verməsi onun dünya səviyyəli siyasi və dövlət xadimi olduğunu hər dəfə sübut edirdi. Bütün bu tədbirlərdə biz Heydər Əliyevin müdrüklüyünün, yüksək nüfuzunun döndə-döndə şahidi olurduq.

Heydər Əliyev eposentrik insan deyildi, o şəxsi maraqları, mənfəəti, şöhrəti, sağlamlığını düşünməz, öz qayğısına qalmazdı. Onun üçün həyatında ən böyük prioritet, qarşısında qoyduğu məqsəd vətəni Azərbaycanın müstəqilliyi və azadlığı, xalqına xidmət etmək, daha çox ehtiyacı olan insanlara dəstək vermək idi.

Ulu Öndər geniş intellekt sahibi, alim təfəkkürlü, elmin, alimlərin qayğısına qalaraq bir insan idi. Elmi fəaliyyətindən ayrılmadan akademiyanın Kimya Elmləri bölməsinin elmi katibi vəzifəsində çalışdığı gündə müşahidə etdiyim bir maraqlı əhvalat yadıma düşür.

Azərbaycan elminə böyük diqqət və maraq göstərən Heydər Əliyev akademiyanın ilk iclaslarında iştirak edirdi. İclasdan əvvəl Prezidiumun binasının föyəsində sərgilənmiş kitablarla tanış olur, onların müəllifləri - alimlərlə görüşür, söhbət edirdi. İclasın sonuna qədər müxtəlif bölmələrin rəhbərlərinin, akademik katiblərin illik hesabatlarını heç bir qeydlər aparmadan diqqətlə dinləyir, sonda isə öz çıxışında onlara ixtisasına uyğun professional səviyyədə çox maraqlı sualları, təvsiyələrini verirdi. İclasların birində akademiyanın prezidenti alimlərin ona fəxri akademik adı vermək təkliflərini bildirdikdə isə, hörmətə görə öz təşəkkürünü bildirdi. Elmin böyük rolunu, hər bir xalq həm də öz elmi xadimlərinin nailiyyətləri ilə dünyada tanındığını vurğuladı. Heydər Əliyev "hər bir alim də öz işinə məsuliyətlə yanaşmalı, nəzəriyyəni təcrübə ilə birləşdirməklə ölkəsinə, xalqına fayda verməyə çalışmalıdır" deyirdi.

Ümummilli Liderimizin ən mühüm prioritetlərindən biri də ölkədə insan hüquq və azadlıqlarının təmin olunması idi. Müstəqilliyini əldə etdikdən sonra qətiyyətli demokratik, hüquqi dövlət quruculuğu yolu seçmiş Azərbaycan Respublikası insan hüquqlarının və azadlıqlarının təmin edilməsini dövlətin ali məqsədi kimi böyən etdi və bu niyyətlə bir sıra hüquqi islahatlar həyata keçirdi.

12 noyabr 1995-ci ildə müstəqil Azərbaycan Respublikasının Milli Konstitusiyası qəbul olundu və dövlətimizin və əsas qanununun II-ci bölməsinin III-cü fəslə bütövlüklə özümdə insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarını əhliyə edirdi. Heydər Əliyev demokratik, hüquqi, dünyəvi bir dövlətin əsasını qoyaraq, Azərbaycanda dövlətçilik ənənələrini bərpə etdi. Bu, bilavasitə özünlə iştirakı, təvsiyələri əsasında hazırlanmış Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında, ələcə də çoxsaylı məqalələrdə, ölkəmizdə və xaricdə keçirilmiş möhtəşəm beynəlxalq konfranslarda, sammitlərdəki çıxışlarında, həmçinin həyata keçirdiyi fəaliyyətlərdə öz şəklində görünür.

Heydər Əliyev sözün əsl mənasında dövlətimizin və Milli Konstitusiyasının memarı idi. Bu səndən hər məddəsi, hər cümləsi, hər sözü onun gərgin əməyi və geniş xalq müzakirəsi prosesində irəli sürülmüş hor bir təklifin təhlilinin məhsulu olmuşdur.

Geniş diapazonlu elmi təfəkkürə malik olan bu dahi insanın fəaliyyəti hər bir sahədə olduğu kimi, insan hüquqlarının təmin edilməsi və təmin olunması sahəsində də zamanın tələblərinə və inkişaf perspektivlərinə uyğun siyasətini, strategiyalarını, inkişaf konsepsiyalarını, cari dövürün prioritetlərinin həlli üçün dövlət proqramlarını işləni bəzələndirməsinə yönəlmişdi.

Bu zaman istər siyasi, istərsə də, istərsə də iqtisadi, sosial, mədəni hüquqlar - bunların hamısı onun diqqət mərkəzində olmuşdur. Ölkə əhəlinin milli, etnik, dini mənsubiyyətinə, cinsinə, dilinə görə hər hansı bir ayrı-ayrı seçkiyə yol verilmədən heç bir qrupu onun diqqətindən yayınmamışdır. İlk Konstitusiyamızda insan hüquq və azadlıqlarına belə geniş yer verilməsi Prezident Heydər Əliyevin həmin dövrdə rəhbərlik etdiyi Azərbaycan dövlətinin demokratik ənənələrinə, insan hüquqları ideyalarını dönmədən əməl etdiyindən xəbər verirdi.

Görkəmli dövlət və siyasi xadim Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə vətəni təvsiyələri nəzərə alınmaqla hazırlanmış ərsəyə gəlmiş, hüquq və azadlıqlarımız təsbit olunmuş Konstitusiyamızın qəbul olunması müstəqilliyini əldə etdikdən sonra ən böyük nailiyyəti kimi dəyərləndirilir. Respublikamızın bir sıra beynəlxalq konvensiyalara qoşulması, Avropa Şurasına üzv qəbul olunması ilə əlaqədar sonralar Konstitusiyamızda əlavələr və müəyyən dəyişikliklər də edilmişdir.

24 avqust 2002-ci il tarixdə keçirilmiş ümumxalq referendumu yolu ilə Əsas Qanuna edilən dəyişiklik və əlavələrdə insan hüquqları və azadlıqları baxımından son nailiyyətlər də öz əksini tapmışdır. O cümlədən Konstitusiyamızın 16 maddəsində ombudsmanın seçilməsi, onun Konstitusiyaya Məhkəməsinə sorğu göndərərək müdirət etməsi ilə bağlı yeni müddələrlə əlavə edilmişdir.

Ümummilli Liderimizin ən mühüm prioritetlərindən biri də ölkədə insan hüquq və azadlıqlarının təmin olunması idi. Müstəqilliyini əldə etdikdən sonra qətiyyətli demokratik, hüquqi dövlət quruculuğu yolu seçmiş Azərbaycan Respublikası insan hüquqlarının və azadlıqlarının təmin edilməsini dövlətin ali məqsədi kimi böyən etdi və bu niyyətlə bir sıra hüquqi islahatlar həyata keçirdi.

12 noyabr 1995-ci ildə müstəqil Azərbaycan Respublikasının Milli Konstitusiyası qəbul olundu və dövlətimizin və əsas qanununun II-ci bölməsinin III-cü fəslə bütövlüklə özümdə insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarını əhliyə edirdi. Heydər Əliyev demokratik, hüquqi, dünyəvi bir dövlətin əsasını qoyaraq, Azərbaycanda dövlətçilik ənənələrini bərpə etdi. Bu, bilavasitə özünlə iştirakı, təvsiyələri əsasında hazırlanmış Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında, ələcə də çoxsaylı məqalələrdə, ölkəmizdə və xaricdə keçirilmiş möhtəşəm beynəlxalq konfranslarda, sammitlərdəki çıxışlarında, həmçinin həyata keçirdiyi fəaliyyətlərdə öz şəklində görünür.

Heydər Əliyev sözün əsl mənasında dövlətimizin və Milli Konstitusiyasının memarı idi. Bu səndən hər məddəsi, hər cümləsi, hər sözü onun gərgin əməyi və geniş xalq müzakirəsi prosesində irəli sürülmüş hor bir təklifin təhlilinin məhsulu olmuşdur.

Geniş diapazonlu elmi təfəkkürə malik olan bu dahi insanın fəaliyyəti hər bir sahədə olduğu kimi, insan hüquqlarının təmin edilməsi və təmin olunması sahəsində də zamanın tələblərinə və inkişaf perspektivlərinə uyğun siyasətini, strategiyalarını, inkişaf konsepsiyalarını, cari dövürün prioritetlərinin həlli üçün dövlət proqramlarını işləni bəzələndirməsinə yönəlmişdi.

Bu zaman istər siyasi, istərsə də, istərsə də iqtisadi, sosial, mədəni hüquqlar - bunların hamısı onun diqqət mərkəzində olmuşdur. Ölkə əhəlinin milli, etnik, dini mənsubiyyətinə, cinsinə, dilinə görə hər hansı bir ayrı-ayrı seçkiyə yol verilmədən heç bir qrupu onun diqqətindən yayınmamışdır. İlk Konstitusiyamızda insan hüquq və azadlıqlarına belə geniş yer verilməsi Prezident Heydər Əliyevin həmin dövrdə rəhbərlik etdiyi Azərbaycan dövlətinin demokratik ənənələrinə, insan hüquqları ideyalarını dönmədən əməl etdiyindən xəbər verirdi.

Görkəmli dövlət və siyasi xadim Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə vətəni təvsiyələri nəzərə alınmaqla hazırlanmış ərsəyə gəlmiş, hüquq və azadlıqlarımız təsbit olunmuş Konstitusiyamızın qəbul olunması müstəqilliyini əldə etdikdən sonra ən böyük nailiyyəti kimi dəyərləndirilir. Respublikamızın bir sıra beynəlxalq konvensiyalara qoşulması, Avropa Şurasına üzv qəbul olunması ilə əlaqədar sonralar Konstitusiyamızda əlavələr və müəyyən dəyişikliklər də edilmişdir.

24 avqust 2002-ci il tarixdə keçirilmiş ümumxalq referendumu yolu ilə Əsas Qanuna edilən dəyişiklik və əlavələrdə insan hüquqları və azadlıqları baxımından son nailiyyətlər də öz əksini tapmışdır. O cümlədən Konstitusiyamızın 16 maddəsində ombudsmanın seçilməsi, onun Konstitusiyaya Məhkəməsinə sorğu göndərərək müdirət etməsi ilə bağlı yeni müddələrlə əlavə edilmişdir.

Ümummilli Liderimizin ən mühüm prioritetlərindən biri də ölkədə insan hüquq və azadlıqlarının təmin olunması idi. Müstəqilliyini əldə etdikdən sonra qətiyyətli demokratik, hüquqi dövlət quruculuğu yolu seçmiş Azərbaycan Respublikası insan hüquqlarının və azadlıqlarının təmin edilməsini dövlətin ali məqsədi kimi böyən etdi və bu niyyətlə bir sıra hüquqi islahatlar həyata keçirdi.

12 noyabr 1995-ci ildə müstəqil Azərbaycan Respublikasının Milli Konstitusiyası qəbul olundu və dövlətimizin və əsas qanununun II-ci bölməsinin III-cü fəslə bütövlüklə özümdə insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarını əhliyə edirdi. Heydər Əliyev demokratik, hüquqi, dünyəvi bir dövlətin əsasını qoyaraq, Azərbaycanda dövlətçilik ənənələrini bərpə etdi. Bu, bilavasitə özünlə iştirakı, təvsiyələri əsasında hazırlanmış Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında, ələcə də çoxsaylı məqalələrdə, ölkəmizdə və xaricdə keçirilmiş möhtəşəm beynəlxalq konfranslarda, sammitlərdəki çıxışlarında, həmçinin həyata keçirdiyi fəaliyyətlərdə öz şəklində görünür.

Heydər Əliyev sözün əsl mənasında dövlətimizin və Milli Konstitusiyasının memarı idi. Bu səndən hər məddəsi, hər cümləsi, hər sözü onun gərgin əməyi və geniş xalq müzakirəsi prosesində irəli sürülmüş hor bir təklifin təhlilinin məhsulu olmuşdur.

Geniş diapazonlu elmi təfəkkürə malik olan bu dahi insanın fəaliyyəti hər bir sahədə olduğu kimi, insan hüquqlarının təmin edilməsi və təmin olunması sahəsində də zamanın tələblərinə və inkişaf perspektivlərinə uyğun siyasətini, strategiyalarını, inkişaf konsepsiyalarını, cari dövürün prioritetlərinin həlli üçün dövlət proqramlarını işləni bəzələndirməsinə yönəlmişdi.

Bu zaman istər siyasi, istərsə də, istərsə də iqtisadi, sosial, mədəni hüquqlar - bunların hamısı onun diqqət mərkəzində olmuşdur. Ölkə əhəlinin milli, etnik, dini mənsubiyyətinə, cinsinə, dilinə görə hər hansı bir ayrı-ayrı seçkiyə yol verilmədən heç bir qrupu onun diqqətindən yayınmamışdır. İlk Konstitusiyamızda insan hüquq və azadlıqlarına belə geniş yer verilməsi Prezident Heydər Əliyevin həmin dövrdə rəhbərlik etdiyi Azərbaycan dövlətinin demokratik ənənələrinə, insan hüquqları ideyalarını dönmədən əməl etdiyindən xəbər verirdi.

Görkəmli dövlət və siyasi xadim Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə vətəni təvsiyələri nəzərə alınmaqla hazırlanmış ərsəyə gəlmiş, hüquq və azadlıqlarımız təsbit olunmuş Konstitusiyamızın qəbul olunması müstəqilliyini əldə etdikdən sonra ən böyük nailiyyəti kimi dəyərləndirilir. Respublikamızın bir sıra beynəlxalq konvensiyalara qoşulması, Avropa Şurasına üzv qəbul olunması ilə əlaqədar sonralar Konstitusiyamızda əlavələr və müəyyən dəyişikliklər də edilmişdir.

24 avqust 2002-ci il tarixdə keçirilmiş ümumxalq referendumu yolu ilə Əsas Qanuna edilən dəyişiklik və əlavələrdə insan hüquqları və azadlıqları baxımından son nailiyyətlər də öz əksini tapmışdır. O cümlədən Konstitusiyamızın 16 maddəsində ombudsmanın seçilməsi, onun Konstitusiyaya Məhkəməsinə sorğu göndərərək müdirət etməsi ilə bağlı yeni müddələrlə əlavə edilmişdir.

Elmira SÜLEYMANOVA, Ağsaqqallar Şurasının sədr müavini, professor